

21 rekommendationer för att motverka hatet i samhället

Medborgarnas definition av problemet

Under tre helger har vi i den europeiska medborgarpanelen om hatet i samhället, som består av 150 slumpvis utvalda personer från de 27 EU-länderna, diskuterat vad man kan göra åt hatet i vårt samhälle. Vi har olika bakgrunder men delar samma uppfattning av problemet. Panelen är medveten om att det finns olika orsaker och drivkrafter som bidrar till att hatet ökar och cementeras i samhället. Samtidigt vill vi betona det komplexa samspelet mellan känslomässiga, sociala och ekonomiska aspekter.

- **Konflikter och historiskt arv:** Både historiska och nutida konflikter kan leda till ett nedärvt hat som förs vidare från en generation till nästa. Varje konflikt, krig och geopolitiska spänning i Europas komplexa historia har bidragit till denna cykel. För att hantera och läka sårna krävs aktiva insatser – annars göder konflikterna hatet, som lever vidare och riskerar att skapa en evig cykel av förbittring och splittring.
- **Ekonomisk och social kris:** Snabba sociala och kulturella förändringar utlöser ofta en känsla av förlust och av att befinna sig i underläge. Detta leder i sin tur till att hatet trappas upp. Hatet kan riktas mot många olika grupper och personer, som ges skulden för den ekonomiska och sociala krisen. Sociala, politiska och ekonomiska faktorer leder inte bara till ojämlikhet utan kan också driva på osäkerhet och rädsla.
- **Politik och ansvar:** Alla politiker och offentliga personer bär ett stort ansvar för att ta itu med hatet och motverka det. Samtidigt kan de själva underblåsa hatet genom att behandla etniska grupper olämpligt och utnyttja nationalism, splittring och populism för egen vinning. Politiker och offentliga personer både i och utanför EU kan använda hatpropaganda för att understödja territoriella ambitioner och undergräva demokratin. Splittringarna fördjupas när högljudda argument väger tyngre än sansade diskussioner och debatter. På så vis förstärks extrema åsikter och konspirationsteorier.
- **Medier, felaktig information och ansvarsskyldighet:** Det blir allt vanligare med ett "vi mot dem"-synsätt och hat riktat mot olika grupper, och traditionella medier och sociala nätverk förvärrar ofta situationen i sin jakt på vinster. De traditionella medierna kan avsiktligt vilseleda och sprida hatbudskap. I sociala nätverk spelar anonymitet och manipulerade algoritmer en central roll för spridningen av hatpropaganda och diskriminering. Dessa nätverk fungerar som kanaler för felaktig information och upprätthållande av stereotyper, särskilt gentemot kvinnor och ungdomar som får utstå betydande trakasserier på nätet. Situationen stegras ytterligare på grund av bristande ansvarsskyldighet för nätverk och användare.
- **Flockmentalitet, fördomar och intolerans:** En grundläggande aspekt av människans natur är önskan att tillhöra en social grupp eller ett socialt sammanhang – att känna sig "som alla andra". Denna önskan kan ibland bli så stark att den tar sig uttryck i hat och intolerans – en "vi mot dem"-attityd mot "den andre". En sådan dynamik av misstro och hat påverkar i synnerhet utsatta individer och grupper och utgår från etnicitet, migrationsstatus, religion, kön, sexuell läggning, funktionsnedsättning, familjestatus och socioekonomiska faktorer. Bristen på utbildning om kulturella skillnader, tolerans, diskussioner och kommunikation samt avsaknaden av tillförlitlig information på nätet kan förvärra missförstånd, befästa fördomar och leda till hat.

Dessa orsaker och drivkrafter bakom hatet påverkar alla delar av vårt samhälle. Vi, invånare i de 27 EU-länderna med olika bakgrunder, ser det som en prioriterad fråga att motverka hatet i Europa och övriga världen. Det är vårt gemensamma ansvar att förebygga och reagera på hat i alla dess former, både som individer och på samhälls- och institutionsnivå. Ansvaret bygger på våra gemensamma värderingar inom EU och på de grundläggande rättigheterna fred, frihet och jämlikhet. Vi rekommenderar därför insatser på olika områden för att skydda dessa grundläggande rättigheter, förebygga diskriminering, hat och konflikter, skydda de mest utsatta och slutligen utforma ett respektfullt och rättvist EU för alla.

De slutliga rekommendationerna

Nedanstående rekommendationer har grupperats under fem rubriker:

- Åtgärder mot hatpropaganda och hatbrott
- Mediernas och politikernas roll
- Digital teknik
- Utbildning
- Medborgardeltagande och social delaktighet

Åtgärder mot hatpropaganda och hatbrott

Rekommendation 1: Ett EU, en definition: straffbeläggning av hatpropaganda

Vi rekommenderar att EU-kommissionen inrättar en bred arbetsgrupp med uppdrag att uppdatera och utvidga den vedertagna definitionen av "olaglig hatpropaganda", så att spridningen av sådan bättre kan straffbeläggas. Den nuvarande definitionen antogs 2008 och är inriktad på rasism och främlingsfientlighet. Den utesluter andra former av hat, som diskriminering på grund av funktionsnedsättning, sexuell läggning, kön, ålder m.m. Termen är föråldrad och behöver uppdateras snarast, så att den avspeglar de inkluderande värderingarna i dagens moderna samhälle.

En ny och heltäckande definition är avgörande för att göra spridning av olaglig hatpropaganda åtalbart i alla EU-länder. Med denna anpassning kommer alla former av hatpropaganda att betraktas och straffas på ett enhetligt sätt. På så vis stärker vi vårt engagemang för ett mer inkluderande och respektfullt samhälle.

Genom att inkludera hatpropaganda i förteckningen över brott i EU kan vi skydda marginaliserade grupper och upprätthålla den mänskliga värdigheten. I detta initiativ görs åtskillnad mellan olaglig hatpropaganda och yttrandefrihet. På så vis skapas balans mellan grundläggande rättigheter och behovet av att bekämpa diskriminering och hat.

Motivering:

Främjar social sammanhållning: En uppdaterad definition som omfattar alla former av hatpropaganda skapar förutsättningar för ett mer inkluderande samhälle där alla känner sig respekterade och uppskattade. Detta främjar social sammanhållning och minskar den splittring som okontrollerad hatpropaganda orsakar.

Förbättrar den rättsliga klarheten: Med samma definition i alla EU-länder försvinner inkonsekvenser och luckor i det rättsliga skyddet. Det säkerställer att personer som sprider hatpropaganda ställs till svars oavsett var i EU de befinner sig.

Skyddar marginaliserade grupper: Om definitionen utvidgas så att den omfattar fler former av diskriminering får marginaliserade grupper ett bättre skydd och blir mindre utsatta för skadligt och nedsättande språkbruk.

Stärker de mänskliga rättigheterna: Genom att kriminalisera alla former av hatpropaganda stärker EU sitt stöd för mänskliga rättigheter och människans värdighet, samtidigt som lagstiftningen anpassas till moderna värderingar om jämlikhet och respekt.

Skapar balans mellan friheterna: I denna strategi görs en noggrann åtskillnad mellan hatpropaganda och yttrandefrihet. På så vis skyddar vi yttrandefriheten samtidigt som vi förhindrar uttalanden som uppmuntrar till våld, hat eller diskriminering.

Främjar empati och förståelse: Möjligheten att ta del av olika perspektiv, samt det faktum att hatpropaganda kriminaliseras, främjar empati och förståelse människor emellan. Det bidrar till ett mer harmoniskt och respektfullt samhälle.

Om denna rekommendation genomförs får vi ett rättvisare och mer sammanhållet Europa, där alla individer oavsett identitet kan leva utan rädsla för hat och diskriminering.

Rekommendationen i korthet:

- Inrätta en bred arbetsgrupp med uppdrag att utveckla en heltäckande definition av "olaglig hatpropaganda" som omfattar alla former av diskriminering.
- Uppdatera den föråldrade definitionen från 2008 så att den inkluderar alla typer av hatpropaganda.
- Erkänn och straffa hatpropaganda på samma sätt i hela EU.
- Gör spridning av olaglig hatpropaganda till ett brott i alla EU-länder.

Rekommendation 2: Ett verkningsfullt EU-protokoll för anmälningar av hatbrott

Vi rekommenderar en tydlig process för anmälan av hatbrott som ser likadan ut i alla EU-länder. Denna rättsliga process bör införas på ett ändamålsenligt sätt inom organisationer som möter offer för hatbrott. Vi föreslår att man ser över alla tidigare föreslagna och ineffektiva åtgärder och utarbetar ett enkelt förfarande som brottsoffer och vittnen kan använda för att tryggt anmäla alla brott, inklusive brott på nätplattformar.

För det första bör förfarandet garantera att den har som utsatts för eller bevittnat ett hatbrott kan anmäla det i en trygg miljö. Om anmälarna vet att de är trygga kan det leda till att fler brott anmäls. Detta betyder bland annat att det bör finnas rättsligt och psykologiskt skydd, och vid behov även fysiskt skydd mot hämndlystna personer. Förfarandet skulle även kunna omfatta att arbeta med förövarna, som ofta är tidigare offer för hat.

För det andra bör förfarandet involvera alla aktörer i brottsanmälningskedjan, så att risken för sekundär viktimisering och förvärrande av trauma minskar.

Slutligen bör förfarandet stödjas av en lämplig onlinekanal utformad för säker anmälan av brott.

Motivering:

Denna rekommendation är viktig eftersom den bidrar till att sekundär viktisering av offer minimeras eller helt undviks. Förfarandet gör det möjligt att snabbt reagera och hjälpa brottsoffer och att även stötta och skydda vittnen. Det förenklar också för de aktörer som tar emot anmälan att sätta in insatser. Om förfarandet visar sig effektivt kommer samhället att vilja reagera på brott och anmäla dem oftare.

Rekommendationen i korthet:

- Upprätta ett tydligt och enhetligt förfarande för anmälan av hatbrott i alla EU-länder.
- Se över alla tidigare föreslagna och ineffektiva åtgärder och ta fram ett enkelt förfarande som brottsoffer och vittnen kan använda för att tryggt anmäla alla brott, inklusive brott på nätplattformar.
- Inför en onlinekanal för säker anmälan av brott.

Rekommendation 3: Nationella byråer för bekämpning av hat i medlemsländerna

Vi rekommenderar att varje EU-land inrättar en oberoende byrå för bekämpning av hat. Det behövs en stark institution med rättslig auktoritet och effektiv kommunikation, som konkret stöder människor genom ett objektiva och oberoende system för brottsanmälan.

För det första ska byrån ansvara för att ge rättsligt och psykologiskt stöd till alla offer för hatbrott i det egna landet. Detta ska ske i nära samarbete med icke-statliga organisationer och en medborgarkommitté. Byrån ska tillhandahålla en plattform där hatbrott kan anmälas på ett effektivt sätt som är säkert för offren.

För det andra ska byrån samarbeta nära med EU:s högnivågrupp för bekämpning av hatpropaganda och hatbrott (eller liknande) för att fullgöra sitt uppdrag och se till att det införs uppförandekoder för företag, organisationer och politiker. Samarbetet kommer att mynna ut i en ändamålsenlig och stöttande miljö för offren. När enskilda personer behöver rådgivning skulle byrån även kunna stå till tjänst med information och upplysa om bästa tillvägagångssätt. Byråpersonalen bör tjänstgöra under mandatperioder.

För det tredje ska byrån sprida EU:s verktyg, program, mekanismer och material om hat och se till att dessa når utbildningsinstitutioner, förvaltningar och allmänheten både nationellt och regionalt. Därför behöver byrån utbilda de instanser som först kopplas in när en anmälan sker. Slutligen ska byrån samla in data om hatbrott för att effektivt kunna bemöta framtida behov hos befolkningen.

Motivering:

Hatbrotten har ökat i våra polariserade samhällen, vilket gör att människor mår sämre. För att förebygga och reagera på hatbrott och ta hand om offren krävs effektiva institutioner och mekanismer. Dessutom: Varje brott föregås av en tanke eller ett ord. Vi måste se till att det hålls utbildningar om respekt och att medvetenheten ökar. Därför behöver det inrättas en särskild institution som förebygger hatbrott och stöder offer – det finns nämligen inte någon sådan ännu, trots ett stort behov.

Rekommendationen i korthet:

- Skapa en ändamålsenlig och stöttande miljö för offren.
- Inrätta ett oberoende organ för bekämpning av hat i alla EU-länder.

Byrån ska samarbeta nära med EU:s högnivågrupp för bekämpning av hatpropaganda och hatbrott (eller liknande) för att fullgöra sitt uppdrag.

Rekommendation 4: Utbildning i tolerans

Vi rekommenderar att EU gör reklam för befintliga utbildningar om hatbrott, hatpropaganda och kommunikation utan våld och marknadsför dem till specifika målgrupper. I princip bör alla grupper i samhället utbildas bättre om hat och få kunskaper i att hantera det. Vi anser dock att det är särskilt viktigt att personer som arbetar inom offentlig sektor (t.ex. poliser och socialarbetare) får bättre utbildning i detta. De är trots allt ofta de första som offer och berörda personer träffar när de har utsatts för hat. Framför allt är det viktigt att offentliganställda kan hantera ärenden och enskilda individer på ett lyhört sätt. Offentliganställda i EU-länderna bör regelbundet erbjudas utbildning, antingen på plats eller via nätet. En annan viktig målgrupp är innehållsskapare, både i egenskap av deltagare och som ambassadörer för utbildningarna. De har stort inflytande på yngre målgrupper och fungerar som informationsförmedlare. Personer som arbetar i offentliga befattningar inom EU bör föregå med gott exempel och själva genomföra utbildningen. För att ge den breda allmänheten möjlighet till utbildning skulle fackföreningar och andra organisationer kunna vara med och marknadsföra utbildningarna. Det går även att annonsera i lokaltidningar. Deltagare som har gått en utbildning ska få ett intyg, så att de kan visa upp ett bevis på sina förvärvade kunskaper i hur man hanterar hat.

Motivering:

Hatets pyramid börjar med stereotyper och klichéer i våra huvuden. Dessa förstärks av hatpropaganda. Därför är det viktigt att gå till botten med problemet. Utbildning påverkar inte bara själva deltagarna i utbildningen, utan också människorna omkring dem. Kurser är ett viktigt komplement till formell utbildning (t.ex. i skolan eller på universitetet). EU har redan många program och mycket utbildningsmaterial som har utvärderats grundligt. Det är dock svårt att hitta dessa. För att de befintliga programmen ska bli verkligt effektiva och hållbara och nå målgruppen behöver de marknadsföras bättre. Det är också viktigt att rikta sig till anställda i offentlig sektor, eftersom alltför många av de drabbade personerna har haft negativa erfarenheter av myndigheter.

Rekommendationen i korthet:

- Marknadsför EU:s befintliga kurser om hatbrott, hatpropaganda och kommunikation utan våld, särskilt till offentliganställda och innehållsskapare.
- Erbjud offentliganställda regelbunden utbildning på plats och via nätet om hur hatrelaterade ärenden hanteras lyhört och effektivt.
- Involvera fackföreningar och lokaltidningar för att öka medvetenheten om utbildningarna och öka deltagandet i dem.
- Utfärda intyg till kursdeltagare så att de får ett offentligt bevis på sina kunskaper i att hantera hatrelaterade problem.

Rekommendation 5: Ökad medvetenhet om hat och befintliga åtgärder för att bekämpa det med en offentlig kampanj

För att öka medvetenheten om hat och upplysa om farorna med det rekommenderar vi att EU genomför en offentlig kampanj (både på och utanför nätet) om hur farligt hatet är, vad hatet beror på och hur det kan motverkas. Kampanjen bör samtidigt upplysa om olika EU-initiativ mot hat och om vilka insatser och stödkanaler som finns för brottsoffer.

För att göra kampanjer mot hatpropaganda så effektiva som möjligt rekommenderar vi att målgrupper, strategi, kanaler och innehåll tydligt anges och preciseras. Kampanjerna bör utformas enligt följande:

- De bör riktas både till den breda allmänheten och till särskilda och viktiga grupper (t.ex. offer, förövare och barn).
- De bör innehålla budskap som är skraddarsydda för dessa olika grupper och för kontexten i varje EU-land. Anslaget bör vara lättsamt, tillgängligt och anpassat till varje lands specifika situation.
- De bör betona alla EU-invånarens ansvar att bekämpa och motverka hat som de möter i sina egna liv, och ge dem praktiska verktyg och information för att kunna göra detta.
- De bör utnyttja både traditionella och okonventionella kommunikationskanaler på och utanför nätet för att sprida budskap mot hat till olika delar av samhället via effektivare och mer användarvänliga kanaler.
- De bör involvera såväl traditionella och sociala medier som influerare i både utformning och spridning av budskapen, och även låta offrens röster höras. På så vis blir kampanjerna effektivare och når rätt personer.

Motivering:

Även om det redan finns olika initiativ för bekämpning av hat på EU-nivå har vi inte gjort tillräckligt för att upplysa EU-invånarna om dessa initiativ. De flesta människor i EU känner inte till vilka program, initiativ och bestämmelser som finns på EU-nivå eller nationell nivå. I rapporter, nyheter och debatter om hat ligger fokus främst på enskilda episoder av hat och vad som har gått fel. Det är viktigt, men det målar samtidigt upp en nedslående och partisk bild. Därför bör det även förekomma positiva rapporter om bekämpning av hat, liksom praktiska förslag om vad människor kan göra för att motverka hatet.

Vi rekommenderar en upplysningskampanj snarare än bindande lagstiftning eller uppförandekoder om vad influerare och professionella mediekanaler får säga. Den sistnämnda strategin skulle nämligen kunna uppfattas som censur och skapa reaktioner och missnöje bland människor med avvikande åsikter och i samhället i stort. Genom att fokusera på uppsökande och medvetandehöjande insatser kan vi få människor att förstå hur viktig denna fråga är och göra dem rustade att själva hjälpa till att genomföra lösningar och motverka hat i sina egna liv.

Specifikationer:

Målgrupper: Det är viktigt att upplysningskampanjen når ut brett i samhället för att förändra den allmänna opinionen och få till hållbara förändringar i åsikter och beteenden. Det gör också att människor som redan har värderingar som motsätter sig hat fortsätter att handla i enlighet med detta. För att kampanjerna ska bli effektiva och verkningsfulla är det samtidigt viktigt att både kampanjerna och budskapen anpassas till olika målgrupper, t.ex. offer, allierade, barn, föräldrar, lärare och förövare. Genom att förklara orsakerna till hatiska känslor kan vi hjälpa personer som skulle kunna ägna sig åt hatiska uttalanden eller beteenden att förstå både sina egna motiv och följderna av de egna handlingarna. Kampanjerna bör även finnas på andra språk än EU-språk, så att de når människor som inte talar språket i det land där de bor.

Kanaler: En bred uppsättning kanaler bör användas för att upplysa allmänheten om vad som utgör förbjuden och skadlig hatpropaganda, om vilka beteenden som uppmuntras och om vilka olika initiativ och insatser som redan finns i EU. Utöver sociala medier, tv-kanaler och filmer bör man i kampanjen använda en rad olika icke nätbaserade kreativa och ovanliga metoder som fångar uppmärksamheten. Det kan exempelvis handla om affischtavlor, olika tidningar,

specialiserade publikationer om ämnet (eventuellt kostnadsfria), lastbilar, radio, skärmar i tunnelbana och andra allmänna transportmedel, reklamblad för snabbköp, köpkvitton (som i en österrikisk kampanj om våld mot kvinnor) och liknande. Framför allt skulle en film om ämnet kunna sändas kostnadsfritt i hela EU. En annan viktig strategi är att låta influerare (t.ex. skådespelare, sångare och mediepersonligheter) medverka i informationskampanjerna för att nå ut till yngre generationer och andra målgrupper i format som tilltalar dem. Dessutom rekommenderar vi att influerare som själva har blivit utsatta för hat deltar i utformningen och spridningen av budskapen.

Innehåll: För att försäkra sig om väl utformade kampanjer bör man låta yrkesverksamma från olika sektorer (reklam, psykologi, brottsoffergrupper osv.) och en bred fokusgrupp med representanter för kampanjens olika målgrupper (offer, influerare, ungdomar osv.) vara med och ta fram innehållet. Kampanjerna bör skraddarsys för att bekämpa olika typer av hat, t.ex. hat mot minoriteter, invandrare, personer med funktionsnedsättning, hbtqi+-personer, romer och judar. De måste också anpassas till situationen i de EU-länder där de ska användas, och utgå från redan befintliga initiativ och insatser. Kampanjerna bör dessutom fokusera på positiva budskap som uppmuntrar till ett EU fritt från hat och upplyser om befintliga och fungerande insatser och initiativ mot hat. De nationella nyhetsprogrammen bör också rapportera mer om EU-institutionernas verksamhet, debatter och initiativ.

Tillvägagångssätt: För att verkligen nå ut till människor och förändra deras inställning bör en kampanj vara slagkraftig och humoristisk (till skillnad från hur de flesta människor uppfattar merparten av EU:s kampanjer). Den bör också inriktas på att involvera invånarna mer direkt. EU skulle t.ex. kunna ta initiativ till tävlingar och priser för allmänheten för att få in EU-invånarnas förslag på kreativa och effektiva kampanjstrategier. Kampanjen bör dessutom uppmuntra frivilligarbete och medborgarengagemang. Olika intressenter bör involveras på frivillig basis, t.ex. människor som har möjlighet att dela med sig av sina personliga berättelser, stora företag eller media. Chefer skulle till exempel kunna arbeta med utsatta samhällsgrupper och hjälpa offer att komma i kontakt med varandra. Det är nödvändigt att säkra de mänskliga och ekonomiska resurser som krävs för att uppnå dessa mål. Kampanjerna skulle även kunna inriktas på att öka medvetenheten bland utövare och publik i idrottsvärlden genom att involvera klubbar, medier och politiker för att angripa problemet med hatpropaganda. Vi ser gärna att kreativa, roliga och effektfulla metoder används. Kanske kan man ha en kampanj med logotypen "pasta mot hat" med en QR-kod som leder till information om initiativet på pastaförpackningar eller andra livsmedelsförpackningar (alternativt toalettpapper), beroende på vilka produkter som är populärast i det aktuella EU-landet.

Rekommendationen i korthet:

- Rikta kampanjen både till den breda allmänheten och till särskilda och viktiga grupper (t.ex. offer, förövare och barn) med en uppsättning budskap som är anpassade till dessa grupper och situationen i respektive EU-land.
- Kampanjen bör även betona alla EU-invånarens ansvar att bekämpa och motverka hat som de möter i sina egna liv, och ge dem praktiska verktyg och information för att kunna göra detta.
- Utnyttja både traditionella och okonventionella kommunikationskanaler på och utanför nätet för att sprida budskap mot hat till olika delar av samhället via effektivare och mer användarvänliga kanaler.

- Involvera såväl traditionella och sociala medier som influerare i både utformning och spridning av budskapen, och låt även offrens röster höras. På så vis blir kampanjerna effektivare och når rätt personer.

Rekommendation 6: Reklamkampanjer mot hat

Vi rekommenderar att följande kommunikationsstrategi beaktas för att bekämpa hat:

- Korta sms (till dem som samtycker) om inkludering för alla medborgare. Sms:en kan skickas exempelvis varje vecka eller månad.
- Affischer på busshållplatser som lyfter fram inkludering.
- Stora affischtavlor för dem som har tröttnat på sociala medier. Exempelvis kan affischtavlor för EU-valet användas för positiva budskap mot hatpropaganda.
- Googleannonser (till dem som samtycker) om bekämpning av hat.
- Emojier och memes för meddelanden mot hat.
- Positiva kommentarer som läggs till i befintliga officiella meddelanden (t.ex. regeringshandlingar).
- Informationsvideor som spelas upp på tv eller bio före en film (som positiv förstärkning när så är möjligt).
- Vid idrottsevenemang (som OS och VM) kan invigningsframträdanden användas för att öka medvetenheten. Ett exempel är drottning Elizabeth med björnen Paddington vid OS i London, som hade ett fint och värmande innehåll.
- Längre videoklipp som visas på idrottsevenemang, om än med "haken" att få den aktuella spelaren att medverka i videon (t.ex. en fotbollsspelare om det gäller en fotbollsmatch).
- Kampanjer med populära personer/influerares (som Pommelien i Belgien) för att öka medvetenheten om hatrelaterade frågor.

Motivering:

Denna strategi leder till följande:

- En sundare och tryggare miljö på sociala medier och en annan typ av sociala medier, med större fokus på mellanmänniska relationer.
- Ett sundare och mer medvetet och välmående samhälle.
- Ett bättre Europa med mindre polarisering.
- En situation där upptrappning undviks och saker sätts i perspektiv.

Rekommendationen i korthet:

- Holistisk kommunikation till alla åldersgrupper på digitala kanaler för att främja empati, inkludering och acceptans av grupper och individer med olika bakgrund.
- Kommunikationsexperter bör utforma innehåll och strategi för de olika plattformarna och målgrupperna.
- Indirekt/implicit kommunikation genom exempelvis en "respekt"-knapp i samma stil som en "tummen upp"-emoji.

Rekommendation 7: En EU-plattform med information, resurser, åtgärder och stöd för bekämpning av hat

Vi rekommenderar att det skapas en lättnavigerad och kostnadsfri plattform som drivs av EU. Denna plattform bör innehålla informationsmaterial (t.ex. definitioner, artiklar och videor) och

andra initiativ från organisationer med inriktning på att motverka hat. Plattformen bör ha en användarvänlig utformning och uppbyggnad. Den skulle t.ex. kunna innehålla en sektion för ungdomar, med information om problem som de kan möta i vardagen liksom praktiska tips. Fokus bör ligga på åtgärder som har hjälpt hatbrottsoffer och på praktiska råd till människor i hela samhället om hur de kan stödja offren, särskilt i vardagssituationer där de kanske bevittnar hatiskt beteende. Användarna bör även kunna komma i kontakt med och stödja andra som har liknande problem. Plattformen skulle även kunna innehålla problemdefinitionen, rekommendationerna och allt relevant material från den europeiska medborgarpanelen om hatet i samhället.

För att göra plattformen ändamålsenlig skulle artificiell intelligens kunna användas till att hjälpa människor att interagera mer naturligt med plattformen och hitta relevant innehåll. Det kan t.ex. handla om att ge råd och rekommendationer till offer och allierade och hänvisa dem till rätt kanaler och organisationer för stöd. Plattformen skulle också kunna ha särskilda funktioner med vilka användarna kan ge specifik återkoppling om vilka resurser som varit användbara och ge förslag på förbättringar.

Webbplatsen bör dessutom uppmuntra och möjliggöra för människor att tänka kritiskt kring dessa frågor i stället för att vara alltför begränsande eller pretentiös, vilket kan skrämja bort människor. Detta kan vara särskilt relevant när det gäller förövare eller personer som är mer mottagliga för hatiska uttalanden och budskap, för att uppmuntra dem till kritiskt tänkande och inhämtning av kunskap. Stöd och moderering bör erbjudas för att garantera yttrandefriheten, främja konstruktiva diskussioner, styra innehållet och förhindra upptrappning.

Stora företag inom sociala medier skulle kunna hjälpa till med att införa en funktion som hänvisar användare till plattformen för att få stöd om de anser att vissa inlägg är hatiska. En annan möjlighet är hänvisningsprogram eller belöningsystem som länkar till webbplatsen. Dessa bör vara kreativa och attrahera olika grupper i samhället.

Motivering:

Syftet med denna rekommendation är att skapa en plattform som inte är tänkt att ersätta andra liknande idéer utan att fungera som en databas med användbara resurser. Plattformen bör därför sammanlänkas med andra befintliga webbplatser, resurser om hat och stödkanaler för offer för hat, och i synnerhet utsatta grupper, så att den blir så användarvänlig och användbar som möjligt. Ett annat syfte med plattformen är att upplysa och uppmuntra till en medveten användning av relevanta resurser. Det finns en mängd olika initiativ, resurser och kampanjer, men de flesta vet inte var man hittar all information och hjälp. En enda central plattform där människor har tillgång till all denna information skulle kunna lösa det problemet. Webbplatsen skulle även kunna få en egen informationskampanj.

Personliga utbyten på plattformen (t.ex. genom en chattfunktion) skulle kunna hjälpa människor att förstå känslor, olika upplevelser och hinder i realtid, hemma vid sin egen dator. Det vore också ett sätt att hjälpa människor som har blivit utsatta för hat att dela med sig av sina erfarenheter och få kontakt med någon som kan få dem att må bättre.

En utmaning med plattformen är att det kan vara svårt att genomföra den och utforma den så att människor lätt kan förstå, få åtkomst till och navigera på den. På samma sätt blir det en utmaning att göra webbplatsen så intressant att många EU-invånare besöker den frivilligt. Vi i panelen är medvetna om att det är en krävande uppgift att skapa denna typ av webbplats på alla språk som behövs, men vi anser ändå att det vore mödan värt. Om människor delar med sig av personliga upplevelser på webbplatsen kan den bli mer känslomässigt engagerande och

bättre uppfylla sitt syfte. Fenomenet hat fanns långt före internet, men internet kan ha förvärrat det och det blir svårt att övervinna hatet med hjälp av en enda plattform. Ändå anser panelen att plattformen kan vara ett effektivt sätt att dels öka medvetenheten och kunskapen om förekomsten av hat, dels göra människor rustade för förbättring och för att hantera hat som de möter både på och utanför nätet.

Rekommendationen i korthet:

- Vi föreslår att det skapas en lättillgänglig plattform som drivs av EU och som fungerar som en kontaktpunkt för information, definitioner av nyckeltermmer, uppgifter om hatets negativa effekter, praktiska och relevanta resurser, länkar till andra plattformar, initiativ och organisationer. Plattformen bör även innehålla en översikt över de insatser och stödsystem som finns i EU-länderna.
- Plattformen bör integreras med andra befintliga insatser, plattformar och webbplatser som syftar till att motverka hat nationellt och på EU-nivå. På så vis gör man det så enkelt som möjligt för användarna att hitta den information och det stöd de behöver, samtidigt som man undviker överlappande insatser.
- Webbplatsen kan även användas som en del av informationskampanjen och bör marknadsföras aktivt via sociala medier, tv-reklam och andra massmediekanaler.

Mediernas och politikernas roll

Rekommendation 8: Inrätta en oberoende förtroendekommitté

Vi föreslår att det inrättas en oberoende förtroendekommitté med uppdrag att skapa en uppförandekod för Europaparlamentets ledamöter och kontrollera hatpropaganda och felaktig information. Förtroendekommittén bör bestå av experter från olika discipliner (t.ex. vanliga medborgare, juridiska experter, psykologer, sociologer, icke-statliga organisationer och politiska experter) och övervakas av medborgarna. För att säkerställa en bred representation väljs medborgarna ut slumpmässigt, och vissa kriterier tillämpas för att öka representationen från utsatta samhällsgrupper. När kommittén har inrättats kommer den att överlägga och besluta om en uppförandekod för offentliga tjänstemän och myndigheter. Uppförandekoden kan justeras vid behov. Förtroendekommittén ska använda uppförandekoden för att samla in data, övervaka genomförandet av koden och ta fram ytterligare riktlinjer för upptäckt och hantering av hatpropaganda. Förtroendekommittén har också en officiell kontaktpunkt för andra EU-invånare för rapportering av kränkningar och hatpropaganda från politiker. För att säkerställa mångfald i kommittén kommer ledamöterna att rotera. Förtroendekommittén kommer att tillämpa stränga regler för ledamotskap för att bevara sin integritet och förhindra intressekonflikter bland ledamöterna.

Motivering:

En förtroendekommitté som övervakar, spårar och utvecklar genomförandet av en uppförandekod mot hatpropaganda behövs för att skydda individer och samhällen från de skadliga effekterna av hatpropaganda, särskilt från offentliga tjänstemän och myndigheter. Genom att ta fram en omfattande uppförandekod som bygger på synpunkter från juridiska experter, psykologer, sociologer, medborgare med flera kan kommittén fastställa tydliga riktlinjer och förväntningar när det gäller beteende. En förtroendekommitté av detta slag är mycket viktig för att återvinna och höja förtroendet för institutionerna och deras företrädare.

Om det införs en uppförandekod för förtroendeingivande beteende, och koden sedan övervakas, leder det till större öppenhet. Kommittén handlar på ett oberoende och öppet sätt under medborgarnas överinseende, vilket ökar dess legitimitet. För att kommittén ska vara ändamålsenlig måste den bestå av ett väl sammansatt, multidisciplinärt team som företräder olika perspektiv och utsatta grupper.

Rekommendationen i korthet:

- Inrätta en oberoende förtroendekommitté för att skapa och driva igenom en uppförandekod för EU-tjänstemän, som behandlar hatpropaganda och felaktig information.
- Kommittén ska bestå av experter från olika discipliner och slumpvis utvalda medborgare, och utsatta grupper måste finnas representerade.
- Kommittén övervakar genomförandet av uppförandekoden, samlar in uppgifter och hanterar rapporter om hatpropaganda från politiker.

Eftersom kommittén övervakas av medborgarna och dess ledamöter roterar så bevaras kommitténs integritet, öppenhet och legitimitet.

Rekommendation 9: Tillförlitlighet, fakta och öppenhet: kontrollera och skapa insyn i finansieringskällorna bakom information

Vi rekommenderar att det ställs krav på att medierna samarbetar med oberoende faktagranskningsorganisationer, är öppna med hur de finansieras, uppmuntrar allmänheten att kontrollera uppgifter som den får och begränsar mediepublikens politiska inflytande. Detta kan ske genom att man gör följande:

- Upprättar strikta protokoll för verifiering och certifiering av information för enskilda personer, föreningar och företag som har ett kommersiellt syfte och/eller använder offentliga medel (t.ex. för att offentliggöra sin rättsliga ställning).
- Ser till att finansieringen av certifieringsstudier och vilka som tjänar på spridningen av information offentliggörs – medierna bör vara oberoende så att man får en större mångfald av källor.
- Inleder kampanjer för att göra människor mer medvetna om vikten av att vara källkritisk.
- Begränsar antalet mediekkanaler som en person eller ett företag får äga (radio, tv, sociala plattformar, tidningar osv.).
- Det måste finnas ett "svarta lådan"-verktyg som är lättillgängligt för allmänheten. Verktöget ska vara obligatoriskt för personer eller företag som har ett kommersiellt syfte eller finansieras externt. Om dessa personer eller företag väljer att sprida falska nyheter eller hatpropaganda kommer de att straffas med utgångspunkt i sin globala omsättning.

Motivering:

Spridningen av felaktig information driver på splittring och hat i samhället. Genom att garantera att informationen verifieras av oberoende organ och genom att finansiera oberoende medier kan vi minska missförstånd och manipulation. Insyn i finansieringskällorna för medier som tjänar på spridningen av information stärker allmänhetens förtroende för medierna. För att vi ska få ett samhälle som är mer välunderrättat och motståndskraftigt mot felaktig information behöver allmänheten uppmuntras att inta en mer nyfiken och kritisk

inställning till den information de får. Dessa strategier främjar ett mer enat samhälle och gör att en mångfald av röster får komma till tals i medierna.

* "Svarta lådan" mot Mediapart i Frankrike: insyn i källorna, verifieringsprocesser, researchmetoder, sammanhang och begränsningar, medieägande och mediefinansiering.

Rekommendationen i korthet:

- Inkludera all information som krävs för insyn i medierna.
- Stöd finansiering av oberoende medier för att främja mediepluralism.
- Begränsa koncentrerat ägande av medier

Rekommendation 10: Ett närmare Europa: media som medborgarna kan delta i

Vi rekommenderar att allmänheten involveras i större utsträckning i syfte att legitimera medieinnehållet och främja en kultur som präglas av ömsesidighet och respekt och utrotar hat. Allmänhetens deltagande ska bygga på följande tre kanaler som kompletterar varandra:

1. En deltagarbaserad mediekanal där allmänheten medverkar till de redaktionella valen. Systemet kommer att baseras på befintliga nätverk och företag, både offentliga och privata sådana. Dessa kommer att uppmuntras att publicera information av hög kvalitet med hjälp av ny finansiering. Lokala kanaler kommer att vara allra betydelsefullast, eftersom de befinner sig närmast allmänheten. Även lokala och nationella medborgarpaneler kommer att vara värdefulla för att förstå människors prioriteringar på dessa områden.
2. Ett debattforum i form av en kanal i sociala medier, med en engagerande och användarvänlig app som skyddas av regler om transparens.
3. En gemensam databas på nätet där nyheter och debatter av hög kvalitet lagras, så att människor kan bygga upp en gemensam historia för att utbilda de yngre och göra framsteg på områden som är viktiga för EU:s framtid.

Systemet kommer att förmedla EU:s värderingar mot hatpropaganda, som tidigare fastställts i en gemensam stadga. Ett organ med ombudsmansfunktion och en etikkommitté kommer att filtrera innehållet för att se till att det ligger i linje med dessa värderingar. Man bör även överväga möjligheten att använda AI. Genomförandet av detta system kommer att övervakas av en särskild medborgarkommitté som ser till att de redaktionella valen inte styrs av ekonomiska eller ideologiska intressen.

Motivering:

Denna rekommendation är viktig eftersom den direkt involverar allmänheten och därmed legitimerar EU-institutionerna genom direktdemokrati. Den kommer att hjälpa människor att hitta information om allt möjligt utan politisk påverkan (som att de t.ex. måste hålla med de styrande i sitt land). I den här rekommendationen uppmärksammas i synnerhet yngre människor, eftersom det föreslagna mediasystemet även innehåller kommunikationskanaler som yngre har närmare till än till traditionella tv-kanaler. På samma sätt kan barn inkluderas genom specialanpassat innehåll som kurser eller spel, beroende på barnens ålder. Vi anser att detta system är viktigt för att helt utrota desinformation och hatpropaganda, eftersom det kommer att vara en medieplattform utan hatbudskap. Det finns förstås risk att människor inte använder systemet, och därför behöver vi investera tillräckliga medel för att göra det tilltalande och engagerande.

Rekommendationen i korthet:

- Involvera allmänheten mer i bekämpningen av hatpropaganda med hjälp av medier.
- En trepunktsstrategi: en mediekanal, en kanal i sociala medier och en gemensam databas på nätet.

Övervakning och filtrering som sköts av flera aktörer: en ombudsman, en etikkommitté och en övervakande medborgarkommitté.

Digital teknik

Rekommendation 11: Spräck bubblan: lyft fram flera perspektiv på sociala medier

För att bekämpa radikaliserings på nätet rekommenderar vi att sociala medieplattformar ges i uppdrag att diversifiera det innehåll som visas för användarna. Algoritmer skapar ofta ekokammare, driver på partiskt innehåll och skapar en besatthet hos användare som kan vara svår att ta sig ur. Genom att justera algoritmerna så att de visar en större variation av synpunkter kan vi förhindra att ett enda perspektiv dominerar. Det gynnar en mer balanserad syn på olika frågor.

Hur då? Vår föreslagna lösning innebär att när en användare tittar på extremistiskt innehåll visar algoritmen sedan innehåll ur motsatta synvinklar. Denna metod låter användarna se en mer nyanserad och heltäckande bild och sticker hål på de avskilda innehållsbubblor som de lever i.

Strategin minskar risken för radikaliserings och gynnar kritiskt tänkande och empati, eftersom användarna får ta del av olika åsikter. Denna förändring kommer att göra sociala medier till en mer informativ och balanserad plats och skapa en sundare miljö för alla på nätet.

Motivering:

Ökat kritiskt tänkande: När man får ta del av olika perspektiv gynnas det kritiska tänkandet. Användarna uppmuntras att utvärdera information noggrannare och blir mindre mottagliga för radikala ideologier.

Mindre polarisering: Genom att slå hål på ekokammare kan denna strategi minska polariseringen i samhället och främja dialog och förståelse mellan olika grupper.

En upplyst allmänhet: Med ett mer balanserat informationsintag blir allmänheten bättre underrättad i olika frågor. Det leder till mer nyanserade samtal och ett mer genomtänkt beslutsfattande.

Bättre psykisk hälsa: Att konsumera ett varierat innehåll kan minska den ångest och stress som förknippas med konsumtion av repetitiv och potentiellt provocerande information.

Förstärkt demokrati: Ett samhälle som får ta del av en mångfald av synpunkter är bättre rustat för att delta i demokratiska processer, vilket i sin tur bidrar till en sundare och mer motståndskraftig demokrati.

Genomförandet av denna rekommendation kommer att göra sociala medier till en plattform för utbildning och konstruktiv debatt. I slutändan resulterar det i ett mer upplyst och empatiskt samhälle med större sammanhållning.

Rekommendationen i korthet:

- **Diversifierat innehåll:** Ge sociala medieplattformar i uppdrag att anpassa algoritmerna så att de visar ett bredare spektrum av synpunkter, för att motverka ekokammare och partiskt innehåll.
- **Balanserade synpunkter:** Se till att visning av extremistiskt innehåll leder till att algoritmen visar motsatta åsikter och därigenom främjar en nyanserad förståelse.

- Mindre radikalisering: Strategin minskar risken för radikalisering eftersom användarna får ta del av olika åsikter, vilket gynnar kritiskt tänkande och empati.

Sundare miljö på nätet: Med dessa förändringar kommer nätet att bli en mer informativ, balanserad och sund plats för alla användare.

Rekommendation 12: Hantera anonymitet på nätet för att motverka hat

Vi rekommenderar att anonymitet på nätet regleras så att det blir lättare för myndigheterna att upptäcka, utreda och åtala dem som sprider hatpropaganda.

Därför rekommenderar vi följande:

- Att EU och medlemsländerna ser till att befintliga och framtida lagar och förordningar tillämpas.
- Att det i varje EU-land inrättas ett system för autentisering av identitet, där det minimum av uppgifter som krävs för att identifiera en person samlas in via en offentlig förvaltd portal. Systemet bör gradvis harmoniseras mellan EU-länderna.
- Att det ställs krav på att de viktigaste sociala medieplattformarna samarbetar bättre med europeiska och nationella myndigheter när befintliga och framtida lagar tillämpas och när systemet för identitetsautentisering används.
- Att nätanvändare görs mer medvetna om sitt ansvar när de publicerar innehåll. Detta bör ske genom en ny europeisk stadga om uppförande som införs på de viktigaste sociala medieplattformarna och genom offentliga organ, skolor och intressegrupper.

Motivering:

Denna rekommendation är viktig eftersom hatpropaganda ökar dramatiskt, särskilt på nätet. Om anonymiteten regleras blir det lättare att upptäcka personer som sprider näthat och ställa dem tills svars.

Anonymiteten måste dock skyddas med utgångspunkt i dagens tolkningar av yttrandefrihet, så att synpunkter och åsikter kan uttryckas fritt på nätet.

Rekommendationen i korthet:

- Inför ansvarsskyldighet på nätet.
- Gör lagar och förordningar effektivare.
- Inför ett europeiskt autentiseringssystem.
- Öka medvetenheten om konsekvenserna av hatpropaganda.

Rekommendation 13: Ett EU-kort för säker surfning

Vi rekommenderar att det införs ett EU-kort för säker surfning för barn från åtta år. Kortet ska även finnas i en anpassad version för äldre åldersgrupper. Detta kort visar att barnen har de kunskaper som de behöver för att surfa säkert på egen hand och för att kunna hantera hatinnehåll på nätet. Tanken är att organisationer i civilsamhället ska anordna åldersanpassade kurser i skolorna, där barnen får lära sig saker som följande:

- Hur känner jag igen hatinnehåll och hur ska jag reagera på det?
- Vad ska jag se upp med så att jag inte själv sprider hatinnehåll (utan att veta om det)?
- Vem kan jag vända mig till om jag utsätts för hat?

- Var går gränsen för privatlivet?

Kurserna bör vara roliga och anpassade efter barnens ålder. Kursanordnarna (organisationer i civilsamhället, icke-statliga organisationer osv.) bör få den finansiering som behövs och är lämplig från EU och medlemsländerna. Kursanordnarna bör även utrustas med gemensamma terminologiska standarder. När barnen har slutfört kursen får de ett EU-kort för säker surfning. På nationell nivå bör föräldrar och lärare vara med och marknadsföra och införa kortet (med beaktande av att det är frivilligt). På EU-nivå bör det vara obligatoriskt i alla medlemsländer att marknadsföra EU-kortet för säker surfning. Dessutom bör det undersökas om tillgången till visst innehåll på internet skulle kunna kopplas till ett EU-kort för säker surfning. Barn som har fått ett EU-kort för säker surfning bör också ha möjlighet att nätverka på internet med andra barn från hela EU.

Motivering:

Vi anser att idén är ändamålsenlig eftersom särskilt yngre barn skulle vara stolta över att ha ett EU-kort för säker surfning (ungefär som med ett cykelkörkort). Kortet gör det också enklare för föräldrar, eftersom de många gånger inte vet hur de ska lära sina barn att använda internet på ett säkert sätt. Föräldrarna kan också låta kortet vara ett villkor för olika saker (t.ex. tillgång till ett visst onlinespel). Sist men inte minst: Med införandet av ett EU-kort för säker surfning blir tröskeln låg för interkulturella utbyten mellan barn i Europa – något som i sin tur gynnar tolerans och empati.

Rekommendationen i korthet:

- Inför ett EU-kort för säker surfning för barn från åtta år, med kurser om säkerhet på internet och hantering av hatinnehåll. Kurserna bör hållas av organisationer i civilsamhället.
- Säkerställ EU-finansiering och gemensamma standarder för kursanordnare, och låt föräldrar och lärare vara med och marknadsföra kortet.
- Dela ut kortet när barnet har gått en kurs, och låt eventuellt kortet vara ett villkor för att få tillgång till visst innehåll på nätet.
- Främja interkulturella utbyten och nätverkande mellan barn i hela EU för att gynna tolerans och empati.

Rekommendation 14: AI-moderering skydd mot hatpropaganda på sociala medier

Vi rekommenderar utveckling av ett AI-verktyg för att upptäcka olaglig hatpropaganda på sociala medieplattformar och se till att EU:s standarder efterlevs. Verktöget kommer att fungera på följande vis:

Upptäckt och flaggning:

- Hatpropaganda upptäcks utifrån EU:s definition av olaglig hatpropaganda.
- Inlägget flaggas som potentiell hatpropaganda och den som skapat det meddelas.
- En mänsklig moderator granskar flaggade inlägg inom 24 timmar.
- Om inlägget omfattas av yttrandefriheten tas flaggan bort.
- Om inlägget innehåller olaglig hatpropaganda vidarebefordras det till myndigheterna för lagföring och tas sedan bort.

Upptäckt före publicering:

- Hatpropaganda upptäcks innan innehållet läggs ut.
- Om ett inlägg verkar innehålla olaglig hatpropaganda meddelas den som har skapat innehållet.
- Innehållsskaparen får möjlighet att ändra inlägget eller också publicera det som det är.
- Om inlägget publiceras förblir innehållet flaggat – med en varning om lagligheten och om konsekvenserna av att lägga ut hatpropaganda – tills det har granskats av en människa.

Genom att göra detta verktyg obligatoriskt på sociala medier i EU ökar vi säkerheten på nätet, skyddar marginaliserade grupper och ser till att bestämmelserna om hatpropaganda följs. Följden blir en mer respektfull digital miljö.

Motivering:

Bättre skydd: AI-verktyget ger marginaliserade grupper ett kraftfullt skydd genom att upptäcka och begränsa hatpropaganda innan den kan orsaka skada. Eftersom olagligt innehåll snabbt identifieras och tas bort skapas en säkrare miljö på nätet.

Effektivitet och noggrannhet: Kombinationen att AI-verktyget upptäcker och en människa granskar gör att hatpropaganda kan identifieras med stor precision. Samtidigt respekteras yttrandefriheten. Med granskningen inom 24 timmar skapas balans mellan snabbhet och noggrannhet, och spridningen av skadligt innehåll minimeras.

Ansvarsskyldighet: Genom att upplysa innehållsskapare om potentiell hatpropaganda och om de rättsliga konsekvenserna av sådan främjar verktyget ansvarsskyldighet och medvetenhet. Användarna får lära sig vad som utgör olaglig hatpropaganda, vilket uppmuntrar dem att bli mer hänsynsfulla och respektfulla i kommunikationen.

Förebyggande åtgärder: Upptäckt före publicering ger användarna möjlighet att ändra potentiellt skadligt innehåll innan det läggs ut. Denna proaktiva metod motverkar spridning av hatpropaganda, minskar behovet av straffåtgärder och främjar en kultur som bygger på respekt.

Efterlevnad av lagstiftningen: Genom att se till att sociala medieplattformar följer EU:s lagar om hatpropaganda skapar vi en enhetlig standard i hela den digitala miljön. Denna harmonisering gör det enklare att kontrollera att bestämmelserna följs och stärker regelverket mot hatpropaganda på nätet.

Positiv social förändring: Införandet av detta verktyg kommer att bana väg för ett mer inkluderande och respektfullt samhälle. Genom att minska förekomsten av hatpropaganda uppmuntrar vi olika röster och perspektiv. Detta stärker den sociala sammanhållningen och främjar ömsesidig förståelse.

På det hela taget är AI-verktyget ett viktigt steg mot en säkrare och mer respektfull nätmiljö, där digital interaktion sker i linje med värderingar som inkludering och värdighet.

Rekommendationen i korthet:

- Utveckla ett verktyg som upptäcker olaglig hatpropaganda på sociala medieplattformar och som har de funktioner som beskrivs nedan.
- Verktyget upptäcker och flaggar potentiell hatpropaganda enligt EU:s standarder, informerar den som har skapat innehållet och skickar innehållet till granskning av en människa. Olagligt innehåll rapporteras och tas bort. Innehåll som omfattas av yttrandefriheten släpps fritt.

- Verktöget genomsöker innehållet innan det publiceras, upplyser innehållsskaparen om potentiell olaglig hatpropaganda och tillåter ändringar i innehållet. Flaggat innehåll förses med en rättslig varning och granskas.

Utbildning

Rekommendation 15: Uppmuntra till ett sunt debattklimat i skolor inspirerat av medborgarpanelerna

Vi rekommenderar att det anordnas minidebatter i skolan (på skoltid), ungefär som en "minimedborgarpanel". Det effektivaste sättet att få barn att delta i debatter (utan att skapa en "samhällslektion") är att låta initiativet äga rum i en trygg miljö med stöd av utbildningspersonal som handledare, assistenter och lärare. En debatt om måltider i skolmatsalen, där olika religioners matvanor tas upp, är exempel på ett sätt att skapa diskussioner om konkreta saker som barnen möter dagligen. Skolkockarna och annan matsalspersonal kan då också bidra med sin sakkunskap. Personer med olika bakgrund som inte har direkt anknytning till utbildningssektorn (t.ex. polisen) skulle också kunna delta i processen och förklara sitt arbete för barnen. När det gäller ämnen att ta upp i debatterna bör vi samråda direkt med barnen om vilka ämnen som de vill fördjupa sina kunskaper om. Barnen kan diskutera vilket ämne som helst så länge ämnet är lämpligt och anpassat till deras nivå. Partnerskap mellan skolor kan vara ett effektivt sätt att dela denna erfarenhet och debattkultur inom EU. Under utbytena skulle exempelvis elevdelegater som har deltagit i en debatt kunna resa och dela sina erfarenheter och synpunkter med elevdelegater från andra europeiska länder. "Resultaten" av dessa debatter skulle kunna bidra till medborgarplattformen för barn.

Motivering:

Unga människor är öppnare och har lättare för att acceptera olika åsikter – något som är avgörande för att bekämpa hat. Därför behöver barn upplysas om medborgarkultur och medborgarengagemang i skolan (från 6 till 16 års ålder). "Panelerna" som anordnas i skolan bör fungera som ett utbildningsverktyg för barnen. Den anda av deltagande och de färdigheter som de utvecklar under debatterna kan de ha nytta av hela livet. Partnerskap mellan skolor kan vara en effektiv metod, eftersom de inte förändrar EU-ländernas läroplaner. I stället innebär de att man genomför ett gemensamt initiativ för att öka det kritiska tänkandet och förståelsen bland barn i EU.

Rekommendationen i korthet:

- Unga människor är öppnare och har lättare för att acceptera olika åsikter.
- Barn bör få erfarenhet av medborgarengagemang och debatt i skolan (från 6 till 16 års ålder).

Partnerskap mellan skolor kan vara ett relevant sätt att utbyta erfarenheter på EU-nivå och ta del av och få förståelse för andra kulturer och sätt att tänka.

Rekommendation 16: Stärk barn och ungas sociala och emotionella kompetens för att bekämpa hat

Vi önskar att det genomförs insatser på kort och medellång sikt för att stärka barns emotionella och sociala kompetens. Därför rekommenderar vi att lärandemiljön i skolorna förbättras.

Dessutom bör det erbjudas aktiviteter som teater, konst, kommunikation utan våld och medborgarutbildning i och runt skolor i syfte att lära ut kritiskt tänkande, empati och emotionell kompetens. På kort sikt efterlyser vi fler och bättre forskningsstudier om effekterna av de aktiviteter som vi föreslår för att förebygga hat. På kort och medellång sikt uppmanar vi till en ändrad inriktning på program som Erasmus+, programmet för medborgare, jämlikhet, rättigheter och värden samt program som finansieras genom EU:s strukturfonder. Syftet är att de ska stödja denna typ av aktiviteter som förebygger hat i och runt skolor. EU-kommissionen bör vara proaktiv när det gäller att lyfta fram dessa prioriteringar och förmedla dem brett (t.ex. genom att utfärda rekommendationer till medlemsländerna och utlysa ansökningsomgångar för projekt). Kommissionen bör också samarbeta med Unesco och Europarådet för en synkronisering med deras motsvarande program. Skolor, lärare och lokala aktörer kan sedan använda medlen för att införa aktiviteterna. För att öka den sociala delaktigheten bör aktiviteterna vara kostnadsfria för alla. Vi vill att denna insats utvärderas ordentligt efter cirka fem år, för att fokusera på nytt och avgöra om åtgärderna har haft effekt. Insatsen skulle kunna leda till större kapacitet att förebygga hat i skolorna i EU.

Motivering:

I dagens utbildningssystem tas inte frågorna om emotionell och social kompetens på tillräckligt stort allvar. Skolan är dessutom en plats där hat förekommer. Barn är inte tillräckligt väl förberedda på att bli vuxna som är medvetna om sina känslor. Skolan är en plats dit alla barn går och där de kan lära sig att leva tillsammans. Det bästa sättet att förebygga hat är att skapa en bra lärandemiljö. Att lära känna sig själv och andra kan ge bättre kritiskt och självkritiskt tänkande och större tolerans. Aktiviteter som teater, dans och kommunikation utan våld är bra sätt att skaffa sig dessa färdigheter.

Rekommendationen i korthet:

För att förebygga hat i samhället är en lösning att förbättra lärandemiljön i skolorna och erbjuda aktiviteter som teater, konst, kommunikation utan våld och medborgarutbildning i och runt skolor.

På detta sätt kan barn skaffa sig och utveckla emotionell och social kompetens. Resultatet blir bättre ömsesidig förståelse mellan barn och så småningom mindre hat i samhället.

Rekommendation 17: Utbildning för varje generation och varje land i kommunikation utan våld

Vi rekommenderar följande: På kort sikt: Att det skapas riktlinjer för kommunikation utan våld (med inspiration från dokument som handboken *From Hate Speech to Non-Violent Communication*). Riktlinjerna ska anpassas till utbildningsmaterial för ungdomar och vuxna.

- På medellång sikt: Att medlemsländerna utarbetar kurser om kommunikation utan våld som kompletterar arbetslöshetsförmåner för vuxna.
- På medellång sikt: Att medlemsländerna utarbetar utbildningsmaterial för anställda.
- På kort sikt: Att EU skapar videor om de tre begreppen TOLERANS, VÄNLIGHET och FÖRLÅTELSE i medieinnehåll.
- På medellång sikt: Att skolor erbjuder föräldrar möjlighet till utbildning om kommunikation utan våld (t.ex. i skolan).
- På medellång och lång sikt: Att EU använder implicit textanpassning (t.ex. för kurser och prov). Kommunikation utan våld bör vara inbäddat som standard i språket.

- På lång sikt: Att medlemsländerna gör kommunikation utan våld till en del av återanpassningsprocessen för fängelseintagna.

Motivering:

God kommunikation är ett av de viktigaste sätten att göra sig förstådd i livet, men få får lära sig det. Om vi lär ut denna färdighet kommer vi att se betydligt färre konflikter och dispyter mellan människor. Medvetenhet om de egna känslorna, introspektion och medkänsla med andra – det skulle bli mycket mindre hat i Europa om detta blev verklighet. Vi har nått kulmen på hatet nu och borde se en minskning efter detta. Bättre kommunikation ger bättre samarbete, vilket i sin tur skulle ge ett mer enat Europa.

Rekommendationen i korthet:

- Förmedla nyckelbegreppen TOLERANS, VÄNLIGHET och FÖRLÅTELSE till allmänheten genom direkta och indirekta utbildningsinsatser.
- Sprid kunskapen om och användningen av kommunikation utan våld till alla åldersgrupper i samhället – från unga till vuxna, inklusive föräldrar.
- Använd FN:s befintliga riktlinjer och anpassa dem till utbildningsmaterialet.
- EU bör ta fram kostnadsfritt utbildningsmaterial för vuxna (i både arbets- och utbildningsmiljöer).
- Skapa kunskapshöjande medieinnehåll för att sprida budskapet om denna metod.
- Bädda in kommunikation utan våld i alla officiella meddelanden som vänder sig till allmänheten.

Medborgardeltagande och social delaktighet

Rekommendation 18: Skapa europeiska medborgarpaneler för unga (mellan 16 och 25 år) för att motverka hat

Urvalet till de europeiska medborgarpanelerna för unga bör ske slumpmässigt, precis som det gör till dagens europeiska medborgarpaneler. På så vis representeras olika grupper. Dessa paneler bör behandla ämnen som rör ungdomars utmaningar och möjligheter (t.ex. mobbning, tolerans, respekt, stereotyper och social delaktighet). Panelerna bör använda ungdomar som experter för att fördjupa sin förståelse för viktiga frågor och framföra sina synpunkter på EU-nivå. Ungdomar som är engagerade i organisationer som arbetar mot diskriminering eller för integration av migranter skulle till exempel kunna fungera som "experter" och "resurser" åt ungdomspanelen. Panelerna bör uppmärksammas på medborgarnas deltagarplattform (som behöver ses över, göras mer interaktiv och "coolare" och marknadsföras bättre).

Motivering:

Ungdomar är ofta ointresserade av politik och röstar i allt mindre utsträckning. Deras politiska företrädare (på både nationell och europeisk nivå) väljs av äldre personer. Deltagande i en europeisk medborgarpanel som den vi är med i kan vara ett intressant verktyg för att stimulera till ett mer varaktigt engagemang. Det ger ungdomar möjlighet att bekanta sig med den politiska debatten, bli medvetna om vad EU gör och få upp ett intresse för det. Den europeiska aspekten är avgörande, för i många medlemsländer är bilden av EU enbart att "Bryssel bestämmer". Bryssel uppfattas som "den stora chefen som inför en massa regler". Om ungdomar får erfarenhet av en medborgarpanel kan det få dem att känna sig närmare övriga

EU och andra unga européer. Eftersom ungdomar är bland de främsta offren för hat är det mycket viktigt att fokusera på dem.

Rekommendationen i korthet:

Vi rekommenderar att det inrättas EU-omfattande paneler specifikt för ungdomar om bekämpning av hat.

Syftet med detta är dubbelt: att bekämpa ungdomars misstro mot politiker och att se ungdomar som en del av lösningen på de olika problemen.

Rekommendation 19: Utveckla frivilliga medborgartjänster på lokal nivå för vuxna

Deltagarna måste ges tid att medverka i denna typ av frivillig verksamhet. Exempelvis skulle betald ledighet från arbetet kunna avsättas specifikt för medborgarengagemang. Samtidigt måste vi ta hänsyn till egenföretagare. Ekonomiska fördelar (t.ex. skattereduktion) kan vara viktiga motiverande faktorer för att öka medborgarengagemanget hos olika grupper. Slutligen bör vikten av lokala initiativ uppmärksammas på EU-nivå. EU skulle kunna uppmuntra och stödja lokala initiativ runt om i Europa och bidra med erfarenhet och ekonomiskt stöd. För anställda eller egenföretagare skulle detta frivilligarbete vara kortare än ett Erasmusutbyte (exempelvis en vecka).

Motivering:

Den lokala nivån är mycket viktig för att bekämpa hat, och lokalsamhällena är värdefulla för den sociala sammanhållningen. Frivilligarbete i organisationer som exempelvis främjar integration bör vara tillgängligt för alla åldrar. EU skulle kunna stödja denna typ av initiativ för att bekämpa hat på lokal nivå och göra det möjligt för olika lokala aktörer att utbyta erfarenheter.

Rekommendationen i korthet:

- De frivilliga medborgartjänsterna bör vara tillgängliga för alla oberoende av ekonomiska eller yrkesmässiga omständigheter.
- Företag måste tillåta sina anställda att prova dessa europeiska frivilligprogram (med stöd från EU).
- Frivilligarbete och de färdigheter som detta ger bör värdesättas.

Rekommendation 20: Hjälp människor att känna att deras liv är meningsfullt

EU bör uppmuntra till att det skapas platser i samhället där marginaliserade personer kan få hjälp, t.ex. medborgarcenter. Hjälpen kan behöva riktas åt olika håll beroende på behoven. Vi rekommenderar att människor ges möjlighet att hitta ett arbete, vilket ger självständighet och stabilitet. Särskilt stöd bör ges till grupper som har svårare att få tillträde till arbetsmarknaden, t.ex. personer med funktionsnedsättning, flyktingar, hemlösa eller personer som har utsatts för övergrepp. De som är i behov av särskilt stöd skulle bland annat kunna få hjälp med att ansöka om jobb, förbereda sig inför anställningsintervjuer, sköta den personliga hygien och få tag på lämpliga arbetskläder.

Offentliga medel skulle kunna användas till att finansiera denna typ av sociala initiativ. Samtidigt kan solidaritetsnätverk och frivilliginitiativ som redan finns i samhället också utnyttjas, för att göra kostnaden hållbar för den offentliga budgeten. Det bör göras ett åtagande om att upprätthålla centrens finansieringsvillkor på lång sikt.

Dessa initiativ för solidaritet och stöd bör uppfylla två behov: å ena sidan att ge specialiserat stöd till specifika grupper som eventuellt har särskilda behov, och å andra sidan att vara öppna för olika marginaliserade grupper utan att skapa prioriteringar eller preferenser som skulle kunna leda till ännu mer hat och diskriminering.

I centren skulle människor kunna få snabb och specifik hjälp utifrån sina egna omständigheter av kunniga frivilligarbetare och/eller yrkesverksamma som kan tala om vart de ska vända sig för att få just det stöd de behöver. Det går förstås att hjälpa inte bara personer från marginaliserade grupper utan alla vars personliga omständigheter eller livssituation gör att de behöver stöd.

I medborgarcentren kan det även anordnas workshoppar, aktiviteter, interkulturella utbyten, evenemang och firanden för att skapa en känsla av gemenskap och övervinna diskrimineringsbarriärer. Verksamhetslokalerna bör vara utformade så att besökarna känner sig välkomna och bekväma.

Hjälpen bör bygga på ett ömsesidigt åtagande mellan centret, som erbjuder hjälpen, och mottagaren, som måste uppnå de överenskomna resultaten inom en viss tid. Vissa särskilda fall kan ta längre tid att lösa, vilket är något som experter bedömer från fall till fall.

Motivering:

Denna rekommendation är viktig eftersom det skulle hjälpa människor mycket att kunna gå till dessa medborgarcenter. De skulle vara något nytt, och ingjuta hopp och inspiration. Detta skulle förbättra den psykiska hälsan, hjälpa människor med problem hemma och ge tak över huvudet åt utsatta människor som kan få hjälp genom denna lösning så att de får åtnjuta sin grundläggande rätt att leva ett värdigt liv. Det skulle hjälpa människor att finna mening. Detta är viktigt eftersom människor kan påverka varandra, skapa relationer och förstå varandras problem. Människor skulle slippa att känna sig stigmatiserade eller stämplade. Vi behöver bli mänskliga igen (inte bara skynda på tekniken till nackdel för det humana). Människor behöver möjligheter, och denna rekommendation skulle kunna skapa arbetstillfällen.

Denna rekommendation kan skapa förutsättningar för ett mer inkluderande, rättvist, jämlikt, meningsfullt och empatiskt samhälle, där alla kan delta i samma utsträckning och där vi inte normaliserar frågor som fattigdom och hemlöshet, eftersom de skapar hat.

Rekommendationen kan också hjälpa samhället på gräsrotsnivå. När det gäller dess inverkan så måste vi hitta globala lösningar på globala problem. Inverkan skulle först märkas på den lilla skalan och sedan öka.

Rekommendationen kan medföra risker om socialarbetarna inte är rustade för arbetet eller om idén inte är tillräckligt bra utformad. Det kan också finnas ekonomiska, språkliga eller integrationsrelaterade risker.

Rekommendationen i korthet:

- EU bör uppmanas till att det skapas platser i samhället där marginaliserade grupper får hjälp, t.ex. medborgarcenter.
- Hjälpen från kunniga frivilligarbetare och/eller yrkesverksamma bör anpassas efter enskilda behov. Centret och den som får hjälp bör göra ett ömsesidigt åtagande om de överenskomna resultaten och tidsramarna, med möjlighet till förlängning i särskilda fall.
- Det bör även göras ett åtagande om långsiktig offentlig finansiering, samtidigt som redan befintliga solidaritetsnätverk och frivilliginitiativ också utnyttjas.

Rekommendation 21: Utred kopplingarna mellan social ojämlikhet och hat: minska sociala skillnader för att bekämpa hat i EU

Social ojämlikhet, som beskrivs i problemdefinitionen, är en av de viktigaste drivkrafterna/orsakerna till hat i samhället. Trots att den har så stor betydelse har EU-institutionerna och medlemsländerna inte tagit itu med problemet på ett tillfredsställande sätt. Detta understryker behovet av omfattande EU-finansierad forskning för att kartlägga och åtgärda kopplingarna mellan social ojämlikhet och hat.

Det är nödvändigt att förstå dessa kopplingar för att kunna utarbeta effektiva strategier och insatser. Utan gedigna empiriska bevis, som bygger på kvalitativa och kvantitativa data, kan insatserna för att ta itu med social ojämlikhet bli missriktade eller ineffektiva. Om sociala organisationer får medverka i datainsamlingen säkerställs att dessa data återspeglar verkligheten för dem som påverkas mest av ojämlikheten. Det ger en exaktare och relevantare grund för forskning med en nedifrån och upp-metod. Resultaten kommer att offentliggöras löpande och bilda underlag för pågående insatser, så att dessa kan finslipas. Resultaten av studierna skulle även kunna användas i informationskampanjer.

Motivering:

Genom att utarbeta riktlinjer och kampanjer som bygger på grundlig forskning kan man rikta insatser mot de specifika orsaker som gör social ojämlikhet till en grogrund för hat. Detta strategiska tillvägagångssätt kan minska de sociala spänningarna avsevärt, främja social sammanhållning och möjliggöra systemförändringar.

Insamling av uppgifter om effekterna av positiva åtgärder och löpande offentliggörande av resultat främjar öppenhet och ansvarsskyldighet. Processen ger inte bara beslutsfattare och berörda parter ett underlag – den bygger också upp allmänhetens förtroende och stimulerar till gemensamma insatser för att ta itu med social ojämlikhet.

Genom att fastställa standarder för verifierade och tillförlitliga data och en harmoniserad metod, som inkluderar både personliga åsikter och kvantitativa och kvalitativa data, säkerställer vi att forskningen är tillförlitlig och heltäckande.

För att minska hatet och gynna framväxten av ett samhälle med större sammanhållning i EU är det avgörande att ta itu med den sociala ojämlikheten med hjälp av omfattande forskning och datainsamling. Detta tillvägagångssätt ger de insikter och verktyg som behövs för att utveckla effektiva strategier och insatser, och bidrar i förlängningen till ett rättvisare och mer harmoniskt socialt landskap.

Rekommendationen i korthet:

- EU:s institutioner och medlemsländer har inte i tillräcklig utsträckning tagit itu med social ojämlikhet (som drivkraft och orsak till hat). Därför behövs mer forskning för att säkerställa att kopplingarna mellan social ojämlikhet och hat identifieras och åtgärdas.
- Genomför omfattande EU-finansierad forskning om kopplingen mellan social ojämlikhet och hat, och låt olika berörda parter medverka i datainsamlingen. Använd resultaten till att ta fram riktade strategier och informationskampanjer för att främja social sammanhållning.
- Engagera icke-statliga organisationer, medlemsländerna och forskningsinstitut i omfattande datainsamling med både kvalitativa och kvantitativa metoder.
- Se till att resultaten offentliggörs löpande.